

OBSAH

ÚVOD.....	9
1. PRÁVNÍ VĚDOMÍ.....	13
1.1 V čem spočívá význam právního vědomí?.....	13
1.2 Pojem právního vědomí.....	18
1.2.1 Složky právního vědomí.....	22
1.2.2 Druhy právního vědomí.....	28
1.2.3 Vztah právního vědomí a skutečného chování.....	30
1.3 Proč se lidé vlastně řídí právem?.....	33
1.4 Vztah právního vědomí a výchovy.....	37
1.5 Závěr.....	42
2. EMPIRICKÉ STUDIE O ÚROVNI PRÁVNÍHO VĚDOMÍ.....	43
2.1 Unikátní Mezinárodní studie občanské výchovy – ICCS.....	45
2.2 Co ICCS zkoumala.....	49
2.3 Zjištění Mezinárodní studie občanské výchovy.....	52
2.3.1 Význam občanské výchovy v jednotlivých zemích.....	52
2.3.2 Znalosti žáků.....	64
2.3.3 Postoje a občanská angažovanost.....	69
2.4 Vztah znalostí a postojů.....	84
2.5 Závěr.....	87
3. EFEKTIVNÍ STRATEGIE FORMOVÁNÍ PRÁVNÍHO VĚDOMÍ.....	90
3.1 Cíle gymnaziálního vzdělávání.....	90
3.2 Vymezení pojmu strategie.....	97
3.3 Poznatky z oboru psychologie.....	102
3.3.1 Konstruktivismus.....	102
3.3.2 Kolbův cyklus učení.....	105
3.3.3 Pyramida učení.....	107
3.3.4 Rozmanité inteligence.....	109
3.3.5 Bloomova taxonomie kognitivních cílů.....	111
3.3.6 Učební styly.....	114
3.3.7 Shrnutí psychologické části.....	118
3.4 Příklady konkrétních efektivních strategií.....	119
3.4.1 Law-related education.....	121
3.4.2 Další příklady efektivních výukových strategií.....	126
3.5 Závěr.....	134

4. PROJEKTY ZÁMĚŘENÉ NA KULTIVACI PRÁVNÍHO VĚDOMÍ.	136
4.1 Databáze ukázkových hodin a aktivit.	139
4.2 Člověk v tísní jako dobrý příklad komplexní péče o učitele i studenty.	142
4.3 Centrum občanského vzdělávání a jeho snaha integrovat	147
4.4 Street Law aneb Právo pro každý den.	150
4.5 Závěr.	156
4.6 Literatura doporučená pro další čtení.	159
4.6.1 Materiály na výuku práva.	159
4.6.2 Náměty na aktivity – výchova k občanství, globální výchova, osobnostní a sociální výchova	160
4.6.3 Teoretické publikace	160
5. STŘEDOŠKOLSKÉ UČEBNICE ZÁKLADŮ PRÁVA	162
5.1 Význam učebnic ve školní výuce	164
5.2 Jak rozpoznat dobrou učebnici?	167
5.3 Kritéria pro rozpoznání kvalitní učebnice	171
5.3.1 Kritéria kvalitní učebnice podle J. Mikka	173
5.4 Vlastní kritéria	174
5.4.1 Kritérium první – obsah učebnice.	175
5.4.2 Kritérium druhé – hodnoty, na kterých je učebnice vystavěna.	175
5.4.3 Kritérium třetí – schopnost motivovat studenty	176
5.4.4 Kritérium čtvrté – neodtrženost od života	177
5.4.5 Kritérium páté – učí učit a přemýšlet	178
5.4.6 Kritérium šesté – učí vyučovat	179
5.4.7 Kritérium sedmé – přístupnost a srozumitelnost	180
5.4.8 Kritérium osmé – dobrá strukturovanost učebnice	180
5.4.9 Kritérium deváté – grafická podoba	181
5.5 Analýza vybraných učebnic.	181
5.5.1 Přehledové učebnice	182
5.5.2 Tradiční učebnice práva	187
5.5.3 Učebnice na způsob učebnic jazyků	190
5.5.4 Zhodnocení	193
5.6 Závěr.	194
6. ZÁVĚR.	195
SUMMARY.	200

POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA	204
REJSTŘÍK POJMŮ	217
PŘÍLOHY PRÁCE	218
A. TEST UČEBNÍCH STYLŮ A VYHODNOCENÍ	219
B. VLASTNÍ EMPIRICKÝ VÝZKUM	224
B.1 Charakteristika provedeného výzkumu	224
B.1.1 Výzkumný cíl a základní popis výzkumu	224
B.1.2 Dotazníkové šetření	226
B.1.3 Hypotézy výzkumu	230
B.2 Analýza vybraných úloh z první části dotazníku	232
B.2.1 Úloha první – Parlament ČR	232
B.2.2 Úloha druhá – pravomoci prezidenta ČR	233
B.2.3 Úloha čtvrtá – legislativní proces	235
B.2.4 Úloha pátá – Ústavní soud ČR	236
B.2.5 Úloha sedmá – občanská participace	239
B.3 Analýza druhé části dotazníku	245
B.3.1 Paroží a brokovnice	245
B.3.2 Bratr	251
B.3.3 Láska na vodě	256
B.3.4 Pavlova pomsta	260
B.4 Vyhodnocení hypotéz	265
B.5 Shrnutí získaných poznatků	268
C. STUDENTSKÝ DOTAZNÍK	273
C.1 Příběhy	276
C.2 A teď už jen údaje o vás, tedy studentce/studentovi, která/ý tento průzkum vyplnil/a	279